

Afdeling **Beleid en Programmering**
Onderwerp **Integratie**

Bezoekadres
Europaweg 8

Postadres
Postbus 268
9700 AG Groningen

E-mailadres
info@ocsw.groningen.nl

Website
www.groningen.nl

De leden van de raad van de
gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 60 37 Bijlage(n) 2

Ons kenmerk OS 10.2360092

Datum **1 8 NOV 2010** Uw brief van

Behandeld
door D. van der Wal

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij bieden wij u het rapport 'Eenheid der delen of onoplosbare puzzel – een onderzoek naar segregatie in het Groningse onderwijs' aan. Ook sturen we u onze conclusies toe naar aanleiding van het rapport. Deze conclusies hebben we samen met de schoolbesturen voor basisonderwijs getrokken.

Aanleiding tot dit onderzoek is de wettelijke bepaling dat schoolbesturen en gemeente overleg moeten voeren over het tegengaan van segregatie en het bevorderen van integratie. Onder segregatie verstaan we een schoolpopulatie die afwijkt van de bewoners van de wijk. Dit betekent dat ook als een school veel allochtone leerlingen of leerlingen uit de kansarme groep heeft, er nog geen sprake hoeft te zijn van segregatie.

Het rapport bevat de resultaten van een empirisch onderzoek naar de samenstelling van de schoolpopulatie van het basisonderwijs in Groningen. Dit onderzoek is in 2009 uitgevoerd. Daarnaast staan in het onderzoeksverslag de resultaten van een literatuuronderzoek naar de gevolgen van segregatie voor de schoolloopbaan van leerlingen en het samenleven van verschillende groepen leerlingen. Tot slot bevat het rapport een inventarisatie van maatregelen die elders in het land worden uitgevoerd voor desegregatie.

Uit het onderzoeksrapport blijkt dat de meeste ouders kiezen voor een school in de wijk. Als gekozen wordt voor een school buiten de eigen wijk kan dit meestal logischerwijs beredeneerd worden.

Voor de twee scholen in het centrum kan de toestroom vanuit de andere wijken niet geheel verklaard worden. Dit geldt voor de ouders uit de wijken Paddepoel, Oosterparkwijk en Korrewegwijk / De Hoogte die kiezen voor de basisscholen in het centrum. Voor de scholen in de wijken Paddepoel, Oosterparkwijk en Korrewegwijk / De Hoogte heeft dit geen grote gevolgen.

Uit het literatuuronderzoek naar de gevolgen van segregatie voor de schoolloopbaan van leerlingen komt naar voren dat er weinig verschillen zijn in de schoolprestaties van scholen met een hoog percentage kansarme kinderen en de overige scholen.

Daarnaast blijkt uit onderzoeken dat segregatie geen effect heeft op de attitude van kinderen jegens kinderen van de eigen etnische groep en jegens kinderen met een andere etnische achtergrond. Tot slot blijken ouderinitiatieven tot nu toe het meeste effect te sorteren bij het gemengder maken van schoolpopulaties.

Het empirisch onderzoek heeft ons vermoeden bevestigd dat segregatie eigenlijk niet speelt in Groningen. De meeste kinderen gaan in hun woonwijk naar school. Daarom zien wij geen aanleiding om maatregelen te treffen voor desegregatie.

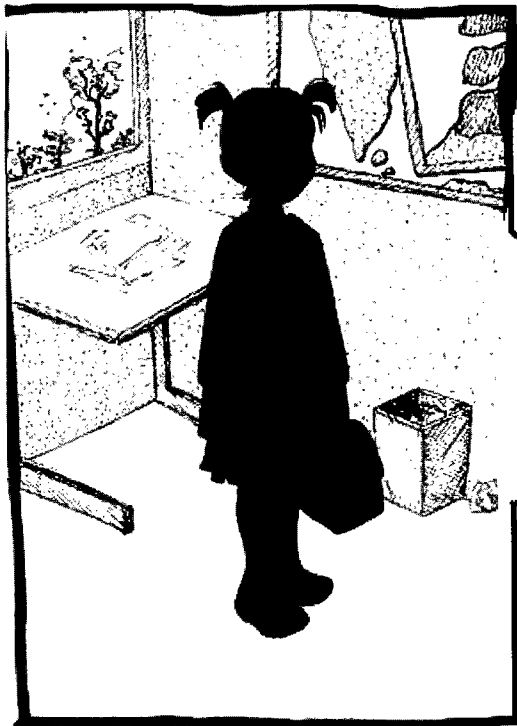
Wij hopen u hiermee van voldoende informatie te hebben voorzien.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders
van Groningen,

De burgemeester,

De secretaris,

Eenheid der delen of onoplosbare puzzel?

**Een onderzoek naar segregatie in het
Groningse basisonderwijs**

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Resultaten empirisch onderzoek populatie basisonderwijs	
	2.1 Schoolkeuzegedrag ouders	4
	2.2 Populatie basisscholen	7
	2.3 Scholen nader bekeken	9
	2.4 Wijken nader bekeken	15
3	Resultaten literatuuronderzoek gevolgen segregatie	
	3.1 Segregatie en prestaties	17
	3.2 Segregatie en samenleven van kinderen	19
	3.3 Maatregelen	20

Literatuur

Bijlagen

1 Inleiding

In de Lokale Educatieve Agenda (LEA) hebben de gemeente en de schoolbesturen voor basisonderwijs de ambitie vastgelegd om in 2010 doelen en maatregelen te hebben vastgesteld voor het bevorderen van ontmoeting en samenleven tussen verschillende groepen kinderen, jongeren en volwassenen om zo elkaar beter te leren kennen en begrijpen, oog en respect te hebben voor verschillen en overeenkomsten en onderlinge betrokkenheid te stimuleren.

Aanleiding voor dit doel is de wettelijke bepaling dat schoolbesturen en gemeenten overleg moeten voeren over het bevorderen van integratie en het voorkomen van segregatie.

In het uitvoeringsplan van de LEA staan de volgende maatregelen opgenomen:

- gezamenlijk verkennen in welke wijken het basisonderwijs geen afspiegeling is van de samenstelling van de wijk en basisscholen onderling sterk verschillen qua schoolpopulatie;
- inventariseren welke gevolgen dit heeft voor de schoolloopbaan van kinderen en het samenleven van verschillende groepen kinderen;
- bepalen realistische doelstellingen en maatregelen m.b.t. bevorderen integratie.

In deze nota wordt ingegaan op de eerste twee aandachtsstreepjes. Achtereenvolgens komen de resultaten van een empirisch onderzoek naar de populatie van het Groningse basisonderwijs en een literatuuronderzoek naar de effecten van segregatie aan bod. De gegevens uit dit rapport zijn gehaald uit de afstudeerscriptie 'Eenheid de delen of onoplosbare puzzel?' van Marloes Luttikhuis die in opdracht van de stad Groningen is uitgevoerd.

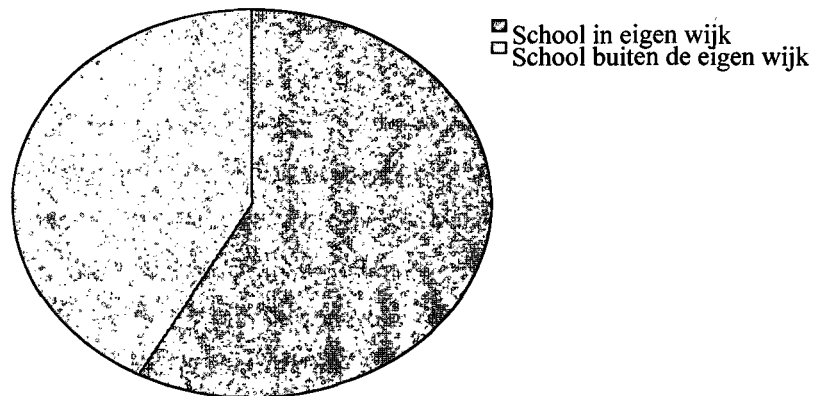
Het begrip segregatie impliceert een scheiding. Deze scheiding kan in het onderwijs plaatsvinden op verschillende domeinen: etnisch, sociaal-economisch, op basis van leerproblemen en op basis van religie. In dit onderzoek is gekeken naar de etnische en sociaal-economische segregatie in het basisonderwijs. Landelijk is de aandacht vooral gericht op de etnische segregatie in het onderwijs. Groningen kent in vergelijking met andere grote steden weinig allochtone inwoners. Afgaand op de bevolkingsgegevens van 2008 is 19% van de inwoners van niet-Nederlandse komaf. In Amsterdam, Rotterdam en Den Haag is ruim 30% allochtoon. Rekening houdend hiermee is er daarom bewust voor gekozen om ook de sociaal-economische segregatie mee te nemen bij het onderzoek.

2 Resultaten empirisch onderzoek populatie basisonderwijs

2.1 Schoolkeuzegedrag ouders

Om uitspraken te kunnen doen over het keuzepatroon van ouders zal er allereerst gekeken worden naar de samenhang tussen de wijk waarin men woont en de wijk waarin het kind naar school gaat. Uit de correlatieberekening tussen de wijk van de ouders en de wijk van de school blijkt dat er een hoge correlatie (0,648) bestaat tussen deze twee variabelen. Dit betekent dat het merendeel van de ouders kiezen voor een school in de eigen wijk.

Zoals in het cirkeldiagram te zien is, kiest meer dan de helft van de ouders voor een school in de eigen wijk. Toch is het interessant om dieper in te gaan op deze keuzeprocessen van beide groepen ouders. Alvorens dit te doen, zal er eerst gekeken worden naar de kenmerken van de populatie.

Vervolgens zal gekeken worden naar de invloed van deze kenmerken.

Voor het kenmerk leerling-gewicht geldt dat er in Groningen 1329 kinderen zijn die extra financiering ontvangen middels een leerling-gewicht. Dit is 11,8% van de gehele populatie.

Een leerling-gewicht wordt toegekend wanneer beide ouders laag zijn opgeleid.

De wijken met procentueel gezien de meeste kinderen met een leerling-gewicht zijn:

Vinkhuizen (26,6%), Paddepoel (25,3), Oosterparkwijk (22,9%) en de Korrewegwijk/De Hoogte (22,1%) (zie tabel 4).

Tabel 4: *Leerlinggewichten*

Wijk ouders ¹	geen leerling-gewicht	autochtoon lage opleiding	allochtoon lage opleiding	onbekend	totaal
Centrum	93 (69,9%)	0 (0%)	1 (0,8%)	39 (29,3)	133 (100%)
Oranjewijk /schildersbuurt	460 (67%)	24 (3,5%)	21 (3,1%)	182 (26,5%)	687 (100%)
Oud-zuid	327 (69,1%)	22 (4,7%)	6 (1,3%)	118 (24,9%)	473 (100%)
Nieuw-zuid corporatief	561 (62,6%)	35 (3,9%)	57 (6,4%)	243 (27,1%)	896 (100%)
Nieuw-zuid particulier	683 (68,6%)	5 (0,5%)	6 (0,6%)	302 (30,3%)	996 (100%)
Oosterpark	202 (52,1%)	44 (11,3%)	45 (11,6%)	97 (25%)	388 (100%)
Korreweg/De Hoogte	361 (56,9%)	54 (8,5%)	86 (13,6%)	133 (21%)	634 (100%)
Lewenborg	690 (58,9%)	77 (6,9%)	57 (4,9%)	347 (29,6%)	1.171 (100%)
Beijum	708 (56,1%)	115 (9,1%)	92 (7,3%)	346 (27,4%)	1.261 (100%)
Paddepoel	500 (54,8%)	87 (9,5%)	144 (15,8%)	182 (19,9%)	913 (100%)
Vinkhuizen	409 (51,9%)	88 (11,2%)	121 (15,4%)	170 (21,6%)	788 (100%)
Nieuw-west	937 (70,2%)	16 (1,2%)	5 (0,4%)	376 (28,2%)	1.334 (100%)
Hoogkerk	479 (65%)	48 (6,5%)	15 (2,0%)	195 (26,5%)	737 (100%)
Driebond	76 (62,3%)	2 (1,6%)	0 (0%)	44 (36,1%)	122 (100%)
Oosterhoogebrug	499 (65,5%)	36 (4,7%)	20 (2,6%)	207 (27,2%)	762 (100%)
Totaal	6.985 (61,8%)	653 (5,8%)	676 (6%)	2.981 (26,4%)	11.295 (100%)

Vervolgens is het interessant om te kijken of het hebben van een leerling-gewicht van invloed is op het kiezen van een school binnen of buiten de eigen wijk (tabel 5). Uit de Chi-kwadraat toets (p-waarde 0,00) blijkt dat er een significant verband bestaat tussen het leerling-gewicht en het schoolkeuzegedrag van ouders. Het wel of niet hebben van een leerling-gewicht is dus van invloed op de schoolkeuze. Ouders van kinderen zonder leerling-gewicht kiezen hierbij vaker voor een school buiten de eigen wijk.

¹ Volgens de wijkindeling van Groningen horen de buurten Oosterhoogebrug, en Ulgersmabuurt (inclusief Hunze) bij respectievelijk de wijken Hoogkerk/De dorpen en Beijum. In dit onderzoek zijn ze samengevoegd tot de wijk Oosterhoogebrug. Verder horen de wijken Ruischerbrug en Ruischerwaard volgens de wijkindeling van Groningen bij de wijk Hoogkerk/De dorpen. In dit onderzoek vormen ze samen de wijk Driebond.

Tabel 5: *Leerling-gewicht en schoolkeuze van ouders*

Leerlinggewicht	Aantal	School in eigen wijk	School in andere wijk	Totaal
geen leerlinggewicht	Aantal	3934	3051	6985
	%	60,1%	64,2%	61,8%
autochtoon lage opleiding	Aantal	465	188	653
	%	7,1%	4,0%	5,8%
allochtoon lage opleiding	Aantal	501	175	676
	%	7,7%	3,7%	6,0%
onbekend	Aantal	1641	1340	2981
	%	25,1%	28,2%	26,4%
Totaal	Aantal	6541	4754	11295
	%	100,0%	100,0%	100,0%

Naast leerling-gewicht wordt ook verondersteld dat etniciteit van invloed zou kunnen zijn op het schoolkeuzeproces. Na berekening van de chi-kwadraat (p-waarde 0,00) blijkt dat er een verband bestaat tussen etniciteit en het schoolkeuzegedrag van ouders. Wat opvalt, is dat autochtone ouders vaker dan gemiddeld kiezen voor een school in de andere wijk (tabel 6). De Marokkaanse ouders kiezen relatief gezien het vaakst voor een school in de eigen wijk. De variabele etniciteit is dus van invloed op het keuzegedrag van ouders.

Tabel 6: *Schoolkeuzegedrag en etniciteit*

Etniciteit		School in eigen wijk	School in andere wijk	Totaal
Antilliaan	Aantal	194	101	295
	%	65,8%	34,2%	100,0%
Autochtoon	Aantal	3291	2620	5911
	%	55,7%	44,3%	100,0%
Marokkaan	Aantal	95	33	128
	%	74,2%	25,8%	100,0%
N-Mediteraan	Aantal	70	51	121
	%	57,9%	42,1%	100,0%
Overig arme landen	Aantal	590	333	923
	%	64,0%	36,0%	100,0%
Overig rijke landen	Aantal	2066	1481	3547
	%	58,2%	41,8%	100,0%
Surinamer	Aantal	150	99	249
	%	60,2%	39,8%	100,0%
Turks	Aantal	85	36	121
	%	70,2%	29,8%	100,0%
Totaal	Aantal	6541	4754	11295
	%	57,9%	42,1%	100,0%

Het derde kenmerk dat een rol kan spelen in het keuzeproces is de denominatie van de school (tabel 7). Ouders maken meestal een bewuste keuze voor een school. Deze keuze kan

gebaseerd zijn op: eigen ervaring met de school, verhalen van andere ouders, profilering van de school, religie enzovoorts. De verschillende denominaties zijn over de stad verspreid.

Wanneer ouders kiezen voor een school in een andere wijk zou de denominatie van de school daarin een rol kunnen spelen. Dit blijkt ook uit de Chi-kwadraat test (p-waarde 0,00). Er bestaat een significant verband bestaat tussen het schoolkeuzegedrag en de denominatie van de school. Vooral voor het algemeen bijzonder onderwijs geldt dat de denominatie van belang kan zijn bij het schoolkeuzeprocess.

Tabel 7: *Denominatie en schoolkeuzegedrag*

Denominatie	Aantal	School in eigen wijk	School in andere wijk	Totaal
Openbaar	Aantal	4208	3060	7268
	%	57,9%	42,1%	100,0%
Christelijk	Aantal	1801	991	2792
	%	64,5%	35,5%	100,0%
Gereformeerd	Aantal	200	183	383
	%	52,2%	47,8%	100,0%
Katholiek	Aantal	173	170	343
	%	50,4%	49,6%	100,0%
Reformatorisch	Aantal	2	10	12
	%	16,7%	83,3%	100,0%
Algemeen bijzonder onderwijs	Aantal	157	340	497
	%	31,6%	68,4%	100,0%
Totaal	Aantal	6541	4754	11295
	%	57,9%	42,1%	100,0%

De laatste variabele die van invloed zou kunnen zijn op het schoolkeuzegedrag van ouders is de sociaal-economische positie. Dit wordt gemeten door de gemiddelde inkomens van de wijken te berekenen (Bijlage 7). Door middel van een t-toets kan berekend worden of er een relatie is tussen het inkomen van ouders en het schoolkeuzegedrag. Uit deze toets (Bijlage 8) blijkt dat er een significant verband bestaat tussen deze twee variabelen. Dit betekent dat het gemiddelde inkomen van ouders van invloed is op het schoolkeuzegedrag.

De variabelen etniciteit, leerling-gewicht, denominatie en gemiddeld inkomen blijken invloed te hebben op de schoolkeuzes die ouders maken. De voorkeur voor een school in de eigen wijk is bij sommige groepen ouders sterker.

2.2 Populatie basisscholen

Door het aantal leerlingen op een school te vergelijken met de wijken waar deze leerlingen vandaan komen, kan bepaald worden hoeveel kinderen er uit een andere wijk komen. Deze gegevens zijn verwerkt in tabel 8.

Tabel 8: De leerlingpopulatie op de basisscholen

School	Leerlingen	Leerlingen die uit een andere wijk komen
Akker	11	11 (100%)
Anne Frank	303	32 (11%)
Annie MG Schmidt	316	113 (36%)
Beijumkorf	491	73 (15%)
Bisschop Bekkers	169	26 (15%)
Boerhaave	396	80 (20%)
Borgman (Jacobijnerstraat)	363	320 (88%)
Borgman (Warmoesstraat)	176	44 (25%)
Bredero	354	102 (29%)
Catamaran	176	24 (14%)
Driebond	145	143 (99%)
Doefmat	191	54 (28%)
Dom Helder Camara	302	80 (26%)
Groningse Schoolvereniging	385	80 (21%)
Heerdstee	236	31 (13%)
Hoeksteen	590	382 (65%)
Johannes Borgerman	98	80 (82%)
Johannes Calvijn	165	50 (30%)
Joseph Haydn	441	117 (27%)
Karrepad	570	236 (41%)
Kleine Wereld	196	120 (61%)
Kompas	167	12 (7%)
Montessori	117	6 (5%)
Nassau	420	143 (34%)
Oosterhoogebrug	370	116 (31%)
Paterswolde Noord	82	82 (100%)
Pendinghe	315	52 (17%)
Petteflat	250	60 (24%)
Ploeg	360	55 (15%)
Radar	42	0
Rehoboth	120	53 (4%)
Siebe Jan Bouma	153	22 (14%)
Sint Michael	174	144 (83%)
Starter	385	311 (81%)
Swoaistee	492	43 (9%)
Tamarisk	289	96 (33%)
Tweemaster	178	8 (4%)
Vlint	905	601 (66%)
Vrije School	112	95 (85%)
Wegwijzer	278	31 (11%)
Zaaier	12	10 (83%)

2.3 Scholen nader bekeken

Hieronder zal de populatie van scholen met meer dan 44% leerlingen uit een andere wijk nader uitgewerkt worden. Per school is een tabel weergegeven met de wijken waaruit de leerlingen afkomstig zijn. De wijk waar de school zich in bevindt is dikgedrukt. De locatie van deze scholen zijn te zien in bijlage 3. De scholen die hieronder besproken zullen worden zijn aangegeven met een blauwe stip. Wat opvalt als naar deze kaart gekeken wordt, is dat er in de wijken Lewenborg en Beijum geen scholen zijn die veel kinderen uit andere wijken aantrekken. Dit kan komen door de ligging van de wijken en het aanbod van basisonderwijs (dat ook in andere gedeelten van de stad aanwezig is). De redenen waardoor ouders voor een school in een andere wijk kiezen zijn talrijk. Toch zijn er voor sommige keuzepatronen verklaringen te geven vanuit de religieuze grondslag of bijzondere speerpunten die de school heeft, waardoor ouders geprikkeld worden om voor die school, die buiten hun eigen wijk ligt, te kiezen.

Basisschool de Zaaier (83%)

Deze Reformatorische basisschool is de enige in de stad en omgeving van Groningen. Hierdoor kan dus verklaard worden waarom de kinderen op deze school afkomstig zijn uit de gehele stad. Deze school is de enige in de stad die gebaseerd is op deze religieuze grondslag.

Oranjewijk/schildersbuurt	1
Nieuw-zuid particulier	1
Paddepoel	2
Vinkhuizen	1
Oosterhoogebrug	7
Totaal	12

Basisschool Johannes Borgerman/ De Triangel (82%)

Deze basisschool ligt op de grens van Nieuw-zuid corporatief en Nieuw-zuid particulier. Hierdoor zou verklaard kunnen worden waarom er uit beide wijken evenveel kinderen afkomstig zijn. Er zitten veel kinderen uit andere wijken op deze school. Vooral de kinderen uit Paddepoel en Vinkhuizen. Waarschijnlijk gaat het hier om een bewuste keuze van ouders vanwege de religieuze grondslag (Gereformeerd) van de school. Naast deze school zijn er nog gereformeerde scholen in de wijk Beijum (Johannes Calvijn) en Hoogkerk (Rehoboth).

Centrum	1
Oranjewijk/schildersbuurt	3
Oud-zuid	9
Nieuw-zuid corporatief	18
Nieuw-zuid particulier	18
Oosterpark	1
Lewenborg	1
Paddepoel	13
Vinkhuizen	8
Nieuw-west	26
Totaal	98

Basisschool Paterswolde Noord (100%)

Op deze basisschool aan de rand van Paterswolde zitten 82 kinderen uit de stad Groningen. Deze kinderen zijn bijna allemaal afkomstig uit Nieuw-zuid particulier. Voor de ouders die in het zuiden van Groningen wonen (om en nabij het Hoornse Meer) kan basisschool Paterswolde de dichtstbijzijnde optie zijn.

Nieuw-zuid particulier	81
Paddepoel	1
Total	82

Basisschool Rehoboth (44%)

Deze Gereformeerde basisschool is gelegen in Hoogkerk. Meer dan de helft van de leerlingen is afkomstig uit Hoogkerk. De rest van de leerlingen is grotendeels woonachtig in Nieuw-west. Voor deze ouders is de Rehoboth de dichtstbijzijnde optie voor gereformeerd basisonderwijs.

Oranjewijk/schildersbuurt	2
Paddepoel	1
Vinkhuizen	0
Nieuw-west	50
Hoogkerk	67
Totaal	120

Basisschool Sint Michael (83%)

Deze Katholieke basisschool is gelegen in het centrum van Groningen, maar trekt kinderen aan uit verschillende wijken verspreid over de stad. Met name uit de Oranjewijk/schildersbuurt, Oosterpark, Korreweg/De Hoogte. In Groningen zijn er maar twee katholieke basisscholen waar de Sint Michael school er één van is. De andere is de Bisschop Bekkersschool die gelegen is in de wijk Paddepoel. Vanuit het oogpunt van afstand bezien is vanuit de wijken Paddepoel, Vinkhuizen en Nieuw-west een keuze voor de Bisschop Bekkersschool meer voor de hand liggend. Waarschijnlijk spelen andere motieven bij de keuze vanuit die wijken voor de Sint Michael.

Centrum	30
Oranjewijk/schildersbuurt	31
Oud-zuid	13
Nieuw-zuid corporatief	7
Nieuw-zuid particulier	3
Oosterpark	26
Korreweg/De Hoogte	37
Paddepoel	13
Vinkhuizen	4
Nieuw-west	6
Oosterhoogebrug	4
Totaal	174

Christelijke basisschool de Akker (100%)

Deze christelijke basisschool in Zuidwolde trekt 11 leerlingen uit Groningen. Deze leerlingen komen vooral uit de randgebieden, waardoor de Akker voor deze ouders relatief dichtbij ligt. Toch zijn er christelijke scholen die waarschijnlijk dichter bij zijn. De ouders maken dus een bewuste keuze voor deze school.

Beijum	4
Nieuw-west	1
Oosterhoogebrug	6
Totaal	11

Borgman Jacobijnerstraat (88%)

De Borgmanschool heeft vier vestigingen, allen in of nabij het centrum van Groningen. Hoewel dit een openbare school is en er dus geen religieus of algemeen bijzondere grondslag aanwezig is, trekt deze school toch kinderen vanuit de gehele stad. Met name uit de Oranjewijk/schildersbuurt, Oud-zuid, Oosterpark en Korreweg/De Hoogte. De toestroom vanuit Oud-zuid is verklaarbaar door de vestiging in de Oosterparkwijk.

Ook de toestroom vanuit de Oranjewijk/schildersbuurt is verklaarbaar doordat in deze wijk alleen een protestants-christelijke school aanwezig is. Voor een openbare school

moeten ouders naar een andere wijk. Dit geldt niet voor de ouders uit Oosterpark en Korreweg/De Hoogte. In deze wijken zijn openbare scholen aanwezig. In bijlage 8 is de populatie van de Borgmanschool nader uitgewerkt. Hieruit blijkt dat de ouders uit de Oosterpark en Korreweg/De Hoogte die kiezen voor de Borgmanschool grotendeels van autochtone afkomst zijn of afkomstig zijn uit de overige rijke landen.

Centrum	43
Oranjewijk/schildersbuurt	84
Oud-zuid	76
Nieuw-zuid corporatief	5
Nieuw-zuid particulier	1
Oosterpark	60
Korreweg/De Hoogte	63
Lewenborg	2
Paddepoel	18
Vinkhuizen	3
Oosterhoogebrug	4
Totaal	363

De Driebond (56%)

Deze openbare basisschool heeft twee vestigingen; op het randje van Lewenborg en in Engelbert. De leerlingen worden ingeschreven in de vestiging in Lewenborg. Het blijkt dat op deze school iets minder dan de helft van de kinderen uit Driebond afkomstig is. De keuze die ouders uit de Oosterhoogebrug maken kan logisch zijn omdat de Driebond de

dichtstbijzijnde basisschool is. Ook de ouders uit Lewenborg kunnen hun keuze baseren op de afstand van de school. Opvallend is wel de kinderen uit Nieuw-zuid particulier en het geringe aantal kinderen uit Driebond.

Nieuw-zuid particulier	16
Oosterpark	1
Korreweg/De Hoogte	1
Lewenborg	58
Driebond	65
Oosterhoogebrug	4
Totaal	145

De Groningse Schoolvereniging (64%)

Deze school wordt gerekend tot het algemeen bijzonder onderwijs. Er wordt een extra financiële bijdrage van ouders verlangd en de school richt zich vooral op tweetalig en internationaal onderwijs. Het grootste gedeelte van de kinderen is afkomstig uit de wijken Nieuw-zuid particulier en Nieuw-zuid corporatief. Voor deze ouders is de afstand tot de school relatief kort. Daarnaast trekt de school nog kinderen aan uit de andere wijken van de stad. Ouders kunnen bewust kiezen voor het karakter van de school en het tweetalige onderwijs dat de school aanbiedt.

Centrum	12
Oranjewijk/schildersbuurt	6
Oud-zuid	24
Nieuw-zuid corporatief	135
Nieuw-zuid particulier	140
Oosterpark	1
Korreweg/De Hoogte	3
Lewenborg	4
Beijum	1
Paddepoel	1
Vinkhuizen	4
Nieuw-west	20
Hoogkerk	4
Oosterhoogebrug	22
Totaal	385

De Hoeksteen (65%)

Deze Christelijke school is gevestigd in Vinkhuizen en heeft een dependance in Nieuw-west. Omdat de kinderen allemaal ingeschreven worden aan de vestiging in Vinkhuizen, kan verklaard worden waarom het percentage kinderen uit een andere wijk zo groot is. De meeste kinderen komen namelijk uit Nieuw-west. In Nieuw-west zitten twee dependances: één van de Hoeksteen en één van de Vlint.

Korreweg/De Hoogte	1
Lewenborg	3
Beijum	2
Paddepoel	8
Vinkhuizen	208
Nieuw-west	343
Hoogkerk	23
Oosterhoogebrug	2
Totaal	590

De Kinderen afkomstig uit Hoogkerk zijn wel een opvallend verschijnsel aangezien er in Hoogkerk ook een Christelijke basisschool is: De Anne Frankschool.

De Kleine Wereld (61%)

Deze Christelijke basisschool heeft een vestiging in de Oosterparkwijk en in de Korrewegwijk. De kinderen worden allemaal ingeschreven in de vestiging in de Oosterparkwijk. Dit is een gedeeltelijke verklaring voor het feit dat er zoveel kinderen uit andere wijken komen, de meeste van deze kinderen komen uit de Korrewegwijk/De Hoogte. Ook de overige kinderen zijn bijna allemaal afkomstig uit de omringende wijken.

Centrum	3
Oud-zuid	1
Oosterpark	76
Korreweg/De Hoogte	101
Beijum	1
Paddepoel	7
Vinkhuizen	1
Oosterhoogebrug	6
Totaal	196

De Vrije School Groningen (85%)

De Vrije School valt samen met de Groningse Schoolvereniging onder de denominatie Algemeen Bijzonder Onderwijs. Ouders maken doorgaans een bewuste keuze voor de Vrije School. Het is dan ook niet verwonderlijk dat deze kinderen vanuit de hele stad (en zelfs provincie) afkomstig zijn.

Oranjewijk/schildersbuurt	15
Oud-zuid	17
Nieuw-zuid corporatief	11
Nieuw-zuid particulier	10
Oosterpark	5
Korreweg/De Hoogte	4
Lewenborg	5
Beijum	9
Paddepoel	5
Vinkhuizen	6
Nieuw-west	12
Hoogkerk	3
Driebond	6
Oosterhoogebrug	4
Totaal	112

De Vlint (66%)

Deze school is onderdeel van een Vensterschool en heeft 4 dependances in de wijken Vinkhuizen en Nieuw-west. De inschrijving van de kinderen gaat via de hoofdvestiging in Vinkhuizen. Het is dan ook niet verbazingwekkend dat de meeste kinderen afkomstig zijn uit Vinkhuizen en Nieuw-west. Ook de kinderen uit Paddepoel en Hoogkerk vormen in principe geen opvallend verschijnsel aangezien deze wijken aangrenzend zijn aan Vinkhuizen en Nieuw-west en de aantallen van deze kinderen niet dermate hoog zijn dat het opvallend is.

Korreweg/De Hoogte	2
Paddepoel	17
Vinkhuizen	304
Nieuw-west	553
Hoogkerk	28
Oosterhoogebrug	1
Totaal	905

De Starter (81%)

Deze openbare dalton basisschool is onderdeel van een Vensterschool en is gevestigd in de wijk Stadspark. Opvallend is het groot aantal kinderen afkomstig uit Nieuw-west. Waarschijnlijk gaat het hierbij om kinderen uit de wijk Stadspark.

Centrum	7
Oranjewijk/schildersbuurt	7
Oud-zuid	74
Nieuw-zuid corporatief	30
Nieuw-zuid particulier	33
Oosterpark	1
Korreweg/De Hoogte	2
Beijum	1
Paddepoel	1
Nieuw-west	189
Hoogkerk	11
Oosterhoogebrug	29
Totaal	385

Conclusie scholenanalyse

Uit deze analyse blijkt dat de meeste schoolkeuzes van ouders om voor een school buiten de eigen woonwijk te kiezen, logischerwijs beredeneerd kunnen worden. Een school in een andere wijk kan voor deze ouders net iets dichterbij liggen dan de school aan de andere kant van hun eigen wijk. Of ouders kiezen voor een school met een specifieke religieuze opvatting, waarvoor ze bereid zijn om verder te reizen. Daarnaast zijn er nog de algemeen bijzondere scholen die specifieke speerpunten in hun onderwijs verwerken waarvoor ouders die zich verbonden voelen met deze punten bereid zijn om hun kind naar deze school buiten de eigen wijk te sturen.

Desondanks blijven er twee scholen over die opvallend blijven omdat de keuzepatronen van deze ouders niet volledig verklaard kunnen worden. De eerste school die opvalt, is de Michaelschool. Deze school trekt kinderen vanuit de hele stad. Met name uit de Oranjewijk/schildersbuurt, Oosterpark, Korreweg/De Hoogte. En hoewel de Michaelschool één van de twee katholieke basisscholen in Groningen is, kiezen sommige ouders er toch voor om hun kind naar het centrum te brengen terwijl de katholieke Bisschopbekkersschool qua afstand dichterbij is.

De tweede school die opvalt, is de Borgmanschool (vestiging Jacobijnerstraat). Deze openbare basisschool heeft vier vestigingen allen in en nabij het centrum. Het is opvallend dat ouders vanuit de gehele stad kiezen voor deze openbare basisschool. Met name uit de Oranjewijk/schildersbuurt, Oud-zuid, Oosterpark en Korreweg/De Hoogte. De toestroom

vanuit Oud-zuid en de Oranjewijk/schildersbuurt is vanuit de ligging van de school verklaarbaar. Dit geldt niet voor de ouders uit Oosterpark en Korreweg/De Hoogte. De ouders uit deze wijken die kiezen voor de Borgmanschool zijn grotendeels van autochtone afkomst of afkomstig uit de overige rijke landen en hebben kinderen zonder een leerlinggewicht. Nader onderzoek zou uit moeten wijzen wat de precieze motieven zijn van ouders die kiezen voor deze scholen.

2.4 Wijken nader bekeken

In onderstaande tabel is van elke wijk in Groningen het aantal schoolgaande kinderen weergegeven en het percentage dat van deze kinderen in een andere wijk naar school gaat (tabel 9). Net zoals bij de analyse van de scholen, kan ook per wijk geanalyseerd worden waar deze kinderen naar school gaan. Een verdere uitwerking van de populatie kinderen die in een andere wijk naar school gaat is te vinden in de bijlage 8 (onderdelen 5 en 6).

Tabel 9: *Aantal kinderen per wijk dat naar een school buiten de eigen wijk gaat*

Wijk van de ouders	Aantal kinderen in de wijk	Kinderen die naar een school buiten de wijk gaan
Centrum	133	60 (45%)
Oranjewijk/schildersbuurt	687	220 (32%)
Oud-zuid	473	250 (53%)
Nieuw-zuid corporatief	896	361 (41%)
Nieuw-zuid particulier	996	288 (29%)
Oosterpark	388	181 (47%)
Korreweg/De Hoogte	634	300 (47%)
Lewenborg	1171	235 (20,1%)
Beijum	1261	164 (13%)
Paddepoel	913	258 (28%)
Vinkhuizen	788	73 (9%)
Nieuw-west	1334	1334 (100%)
Hoogkerk	737	94 (13%)
Driebond	122	57 (46,7%)
Oosterhoogebrug	928	674 (73%)

De volgende wijken zijn nader geanalyseerd: Korrewegwijk/De Hoogte en de Oosterparkwijk. Deze wijken zijn interessant vanwege hun karakter. In deze wijken bevinden zich veel kinderen met een leerlinggewicht en van oudsher zijn dit wijken met een zekere mate van achterstandsconcentratie. Van elke wijk kan gekeken worden naar welke scholen de ouders hun kinderen sturen. Dit zal hieronder voor deze wijken worden gedaan.

Kinderen uit de Korreweg/De Hoogte die naar een school buiten hun eigen wijk gaan

In de Korrewegwijk/De Hoogte kiest 47% van de ouders voor een school in een andere wijk.

Wat opvalt aan deze tabel is dat de ouders uit de Korrewegwijk/De Hoogte kiezen voor scholen gelegen in de hele stad. Er zijn relatief veel ouders die kiezen voor de basisscholen in het centrum (Borgman en Michaelschool). Dat er zoveel kinderen naar de Kleine Wereld gaan, valt te verklaren doordat er ook een vestiging van deze school is in de Korrewegwijk. Deze kinderen worden ingeschreven op de hoofdlocatie in de Oosterparkwijk.

School	Aantal kinderen
Basisschool Sint Michael	37
Borgman, Jacobijnerstraat	63
Borgman, Warmoesstraat	7
De Kleine Wereld	101
De Wegwijzer	15
Nassauschool	13
Oosterhogebrugschool	6
Vensterschool De Pendinghe	23
Vensterschool Siebe Jan Bouwma	6
Overige scholen	29
Totaal	300

Kinderen uit de Oosterparkwijk die naar een school buiten hun eigen wijk gaan

Ook in de Oosterparkwijk kiest bijna de helft (47%) van de ouders voor een school buiten de eigen wijk.

Uit de tabel in bijlage 8 blijkt dat vooral de ouders van kinderen zonder leerlinggewicht hun kind naar een school buiten de eigen wijk sturen. De kinderen met een leerlinggewicht blijven vaker in de eigen wijk. Wat opvalt aan het keuzegedrag van de ouders

School	Aantal kinderen
Basisschool Sint Michael	26
Borgman, Jacobijnerstraat	60
Borgman, Warmoesstraat	7
De Vrije school Groningen	5
Karrepad	19
Oosterhogebrugschool	35
Overige scholen	29
Totaal	181

die kiezen voor een school buiten de eigen wijk is dat net zoals bij de hierboven besproken wijken, een behoorlijk aantal ouders kiest voor de scholen in het centrum (Borgman en Michaelschool).

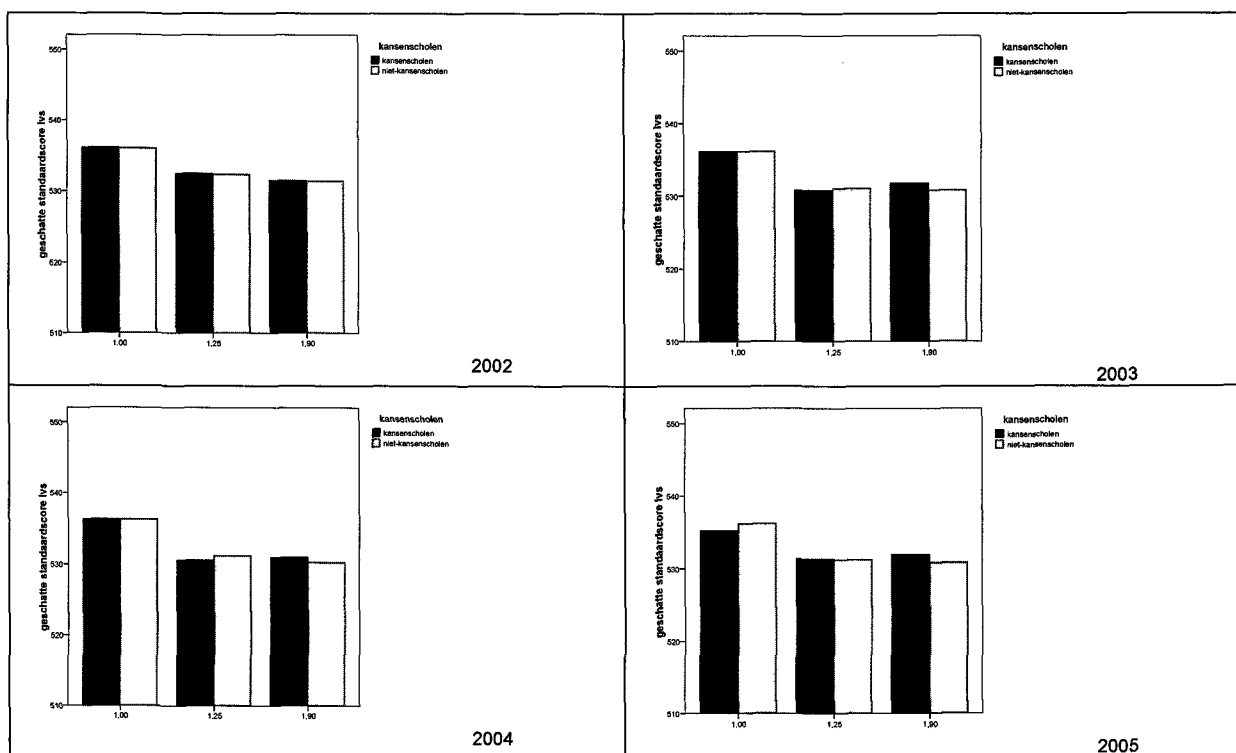
Conclusie wijkanalyse

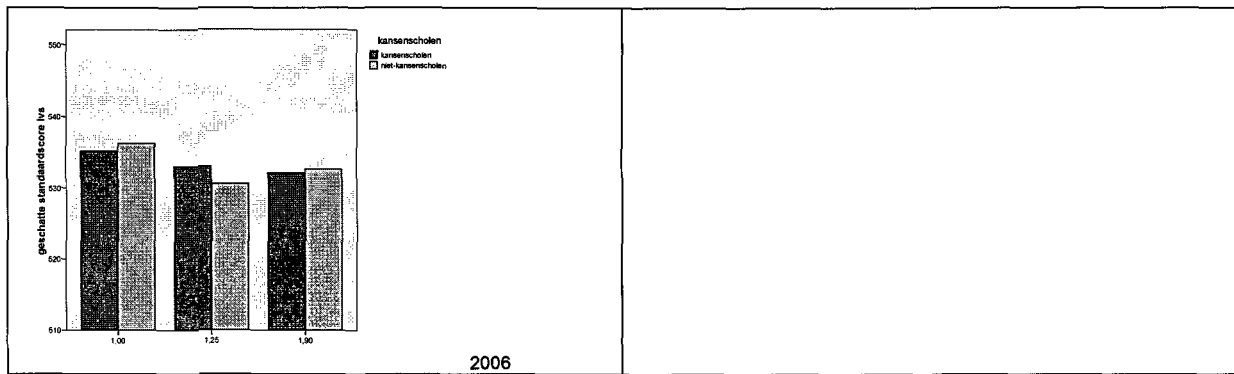
In de wijken die hierboven besproken worden gaat een relatief hoog percentage kinderen naar een school in een andere wijk. Daarbij kiezen relatief veel ouders voor de openbare Borgmanschool en de katholieke Michaelschool in het centrum.

3 Resultaten literatuuronderzoek gevolgen segregatie

3.1 Segregatie en leerprestaties

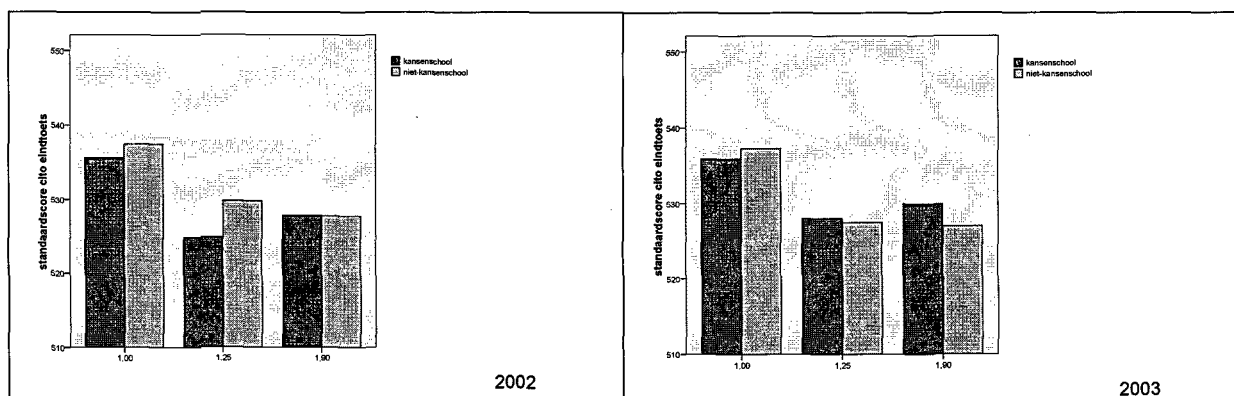
Uit landelijk onderzoek blijkt dat het opleidingsniveau van de ouders van invloed is op de leerprestaties van kinderen. Naarmate het opleidingsniveau van de ouders hoger ligt, scoren kinderen hoger op de Cito-toets (Haalen, 2008). De vraag is of, naast de invloed van de individuele achtergrond, een eenzijdige klassensamenstelling ook van invloed is op de leerprestaties. Hierop geeft de laatste evaluatie van het kansenbeleid een antwoord (Knuver, Jager, Bleker, Lugthart, Mulder, 2007). In deze evaluatie is gekeken naar de prestaties van leerlingen van groep 4 en 8 op respectievelijk het Cito leerlingvolgsysteem en de Cito eindtoets. De prestaties zijn uitgesplitst naar leerling- gewicht. Hierbij is gekeken of er verschil is tussen de kansenscholen (met meer dan 50% leerlingen met een hoger gewicht dan 1.00) en de overige scholen. Allereerst volgen de prestaties van de leerlingen van groep 4.

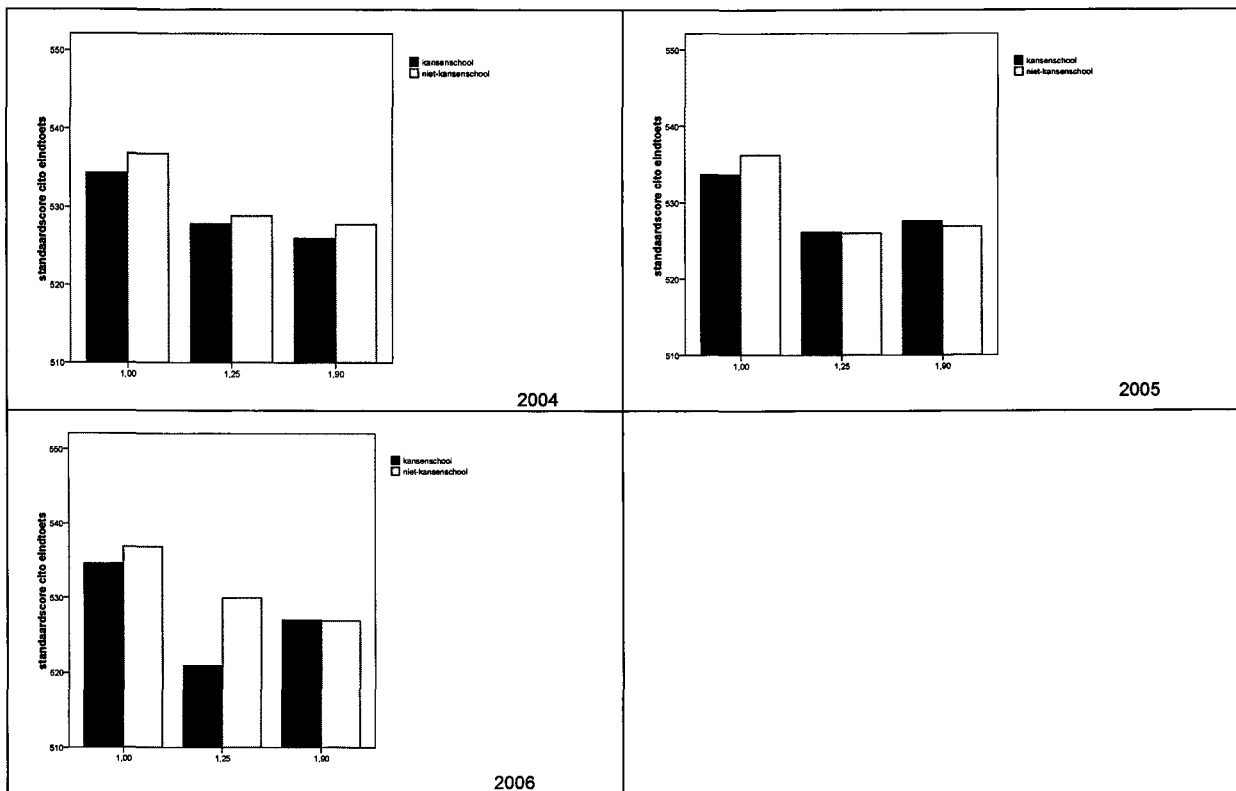

Uit de figuur kunnen we opmaken dat in de gemeente Groningen de 1,00-leerlingen significant hoger scoren dan de doelgroep leerlingen. Dit is zowel op de kansscholen als op de niet-kansscholen het geval. De verschillen tussen de prestaties van de 1,25-leerlingen en die van de 1,90-leerlingen zijn klein en derhalve niet significant. Na uitsplitsing naar leerling-gewicht, blijken er tot 2006 geen significante verschillen te zijn tussen de kansscholen en de niet-kansscholen. In 2006 zijn er wel verschillen tussen de kansscholen en de niet-kansscholen. De 1,25- leerlingen op de kansscholen scoren in het laatste jaar van de evaluatie significant hoger dan de 1,25 leerlingen op de niet-kansscholen. In 2006 zijn de 1,00-leerlingen beter af op de niet-kansscholen, zij scoren significant hoger dan de 1,00-leerlingen op de kansscholen.

In de volgende figuur staat weergegeven hoe de gemiddelde standaardscores van leerlingen in groep 8, uitgesplitst naar leerling-gewicht, zich hebben ontwikkeld op kansscholen en de niet-kansscholen in Groningen. Ook in groep 8 presteren de 1,00-leerlingen op beide typen scholen significant hoger dan de doelgroep leerlingen.

In groep 8 zijn de verschillen in gemiddelde Cito eindtoetsscores meestal in het voordeel van de niet-kansenscholen. In 2002 en 2006 scoren zowel de 1,00-leerlingen als de 1,25-leerlingen op de niet- kansenscholen significant hoger dan hun leeftijdsgenootjes op de kansenscholen. In 2003 scoren de 1,90-leerlingen significant hoger op de kansenscholen dan hun leeftijdsgenootjes op de niet-kansenscholen. In 2003, 2004 en 2005 scoren de autochtone achterstandsl leerlingen op de kansenscholen op vergelijkbaar niveau als de 1,25-leerlingen op de niet-kansenscholen. De 1,00-leerlingen presteren in 2004 en 2005 wel beter op de niet-kansenscholen. Opvallend is dat in 2002 en 2006 de 1,90-leerlingen op de kansenscholen significant hoger scoren dan de 1,25-leerlingen op hun school. Op de niet-kansenscholen verschillen de prestaties van deze twee groepen leerlingen niet van elkaar.

Conclusie van het voorgaande is dat er weinig grote verschillen zijn tussen kansenscholen en niet-kansenscholen in prestaties van leerlingen.

3.2 Segregatie en samenleven van kinderen

Wat zeggen onderzoeken over de effecten van een grote concentratie van kansarme kinderen of allochtone leerlingen? De onderzoeken die hierover gevonden zijn gaan allemaal over de effecten van een concentratie van allochtone kinderen.

Onafhankelijk van de etnische samenstelling van de klas is de attitude van leerlingen jegens kinderen van de eigen etnische groep is gunstiger dan die jegens kinderen met een andere etnische achtergrond (Bakker, Denessen, Pelzer, Veneman & Lageweg, 2007). Uit dit onderzoek blijkt dat kinderen op gemengde scholen niet gunstiger oordelen over kinderen uit andere etnische groepen dan kinderen op homogeen witte of zwarte scholen.

Verder blijkt uit een recent onderzoek van Van Nijenhuis (2009) dat interetnische contacten niet altijd hoeven te zorgen voor positieve wederzijdse beeldvorming en in sommige gevallen zelfs kan leiden tot een negatieve attitude tegenover de andere bevolkingsgroepen. Zo komt uit het onderzoek naar voren dat de allochtone leerlingen na het volgen van interetnische activiteiten negatiever zijn gaan kijken naar de Nederlanders. Ook de Nederlandse leerlingen kijken negatiever naar de eigen bevolkingsgroep terwijl de beeldvorming over Turken en Marokkanen hetzelfde blijft. Daarnaast wordt er de opvallende ontdekking gedaan dat allochtone kinderen die meedoen aan buitenschoolse activiteiten negatiever zijn gaan kijken naar Nederlanders dan allochtone kinderen die niet hebben deelgenomen aan buitenschoolse activiteiten. Deze verschijnselen zouden verklaard kunnen worden vanuit de interactie die ontstaat in groepsprocessen. Zo zou er sprake zijn van een etnische hiërarchie die versterkt wordt door de buitenschoolse activiteiten (namelijk de Nederlanders als meerderheid tegenover de allochtone kinderen als minderheid). Hierdoor kan de minderheidsgroep zich juist afzetten tegenover de meerderheidsgroep en kan de wederzijdse beeldvorming een negatieve vorm aannemen.

Nijenhuis noemt op grond van het bovenstaande een viertal voorwaarden waaraan interetnische buitenschoolse activiteiten moeten voldoen om ze succesvol te laten werken op de wederzijdse beeldvorming. Allereerst moet er een gezamenlijk doel zijn waarbij de deelnemers moeten samenwerken en afhankelijk van elkaar zijn om dit doel te behalen. Dit schept onderlinge cohesie. Daarnaast moet er een gelijke status zijn van de verschillende groepen. Als dit niet geval is, dan zal er al gauw een ingroup en een outgroup gevormd worden. Als laatste voorwaarde moet er een autoriteit aanwezig zijn die het proces ondersteunt.

3.3 Maatregelen

De aanpak van segregatie blijkt in de praktijk niet eenvoudig. Allereerst is er de angst om in te breken in de keuzevrijheid van ouders en daardoor de juridische onmogelijkheden die vaak gepaard gaan met dwingende maatregelen (Ledoux, van Schoonhoven & Sikkes, 2003). Ten tweede worden de wat minder rigoureuze maatregelen vaak niet in de praktijk gebracht

(Ledoux, van Schoonhoven & Sikkes, 2003). Desegregatie wordt vaak als maatschappelijk wenselijk gezien, maar het is in niemands persoonlijk belang. Er wordt hierbij dan ook wel gesproken van een segregatieparadox (Ledoux, 2003). Desondanks zijn er verschillende initiatieven.

- **Beleid met verschillende sporen in Rotterdam**

Nadat in 2003 in Rotterdam het actieplan 'Rotterdam zet door' opgezet is, wordt er gewerkt aan de bestrijding van etnische segregatie in het basisonderwijs. Rotterdam zet een spreidingsbeleid op dat van bovenaf wordt gestimuleerd en van onderaf wordt geïnitieerd (Haest & Walraven, 2008). Dit betekent dat er een beleid is ontwikkeld voor verschillende wijken met als uiteindelijke doel een meer gemengde leerlingpopulatie. Per wijk is een wijkcoördinator aangesteld die ondersteuning biedt aan initiatieven van scholen en ouders (Haest & Walraven, 2008). Een concrete invulling van zo'n initiatief is de "buurtcarrousel" (Haest & Walraven, 2008). Alle ouders van kinderen tussen de anderhalf en vier jaar krijgen hierbij een uitnodiging om naar een informatiebijeenkomst te komen over de toekomstige schoolkeuze die ze gaan maken. Deze bijeenkomsten vinden plaats op een neutraal terrein. Onderdeel van deze bijeenkomst is een rondgang langs alle scholen in de buurt. Ook leren ouders elkaar tijdens deze bijeenkomst kennen waardoor er een dialoog gestart kan worden. Op deze manier worden ouders als het ware gedwongen om na te denken over hun schoolkeuze door een kijkje te nemen op alle scholen. Het uiteindelijke doel is, door ouders in contact met elkaar te brengen en ze goede voorlichting te geven, te zorgen dat er meer geïntegreerde scholen ontstaan. Om ouderinitiatieven te ondersteunen heeft Rotterdam een website opgericht waar ouders allerlei informatie kunnen vinden over het basisonderwijs in hun stad (Haest & Walraven, 2008).

- **Convenant tegen onderwijssegregatie in Amsterdam**

Amsterdam heeft met de schoolbesturen afspraken gemaakt over aannamebeleid, voorrangsg gebied en minimale en maximale schoolgrootte. Doel van dit alles is er voor te zorgen dat scholen een betere afspiegeling vormen van de buurt waar ze in staan (Haest & Walraven, 2008). De eerste afspraak is dat ouders hun kinderen pas mogen aanmelden vanaf twee jaar. Zo wordt er voor te gezorgd dat allochtone en autochtone kinderen evenveel kans krijgen om aangenomen te worden op een school. Uit onderzoek is gebleken dat autochtone ouders hun kinderen over het algemeen eerder aanmelden dan allochtone ouders. De tweede gemaakte afspraak is een afschaffing van de postcodegebieden, in plaats daarvan komen

voorrangsgebieden waarbij kinderen die uit een dergelijk gebied komen voor gaan bij de inschrijving (Haest & Walraven, 2008).

- Wijkwerkgroepen

In Eindhoven zijn er vanaf 2006 werkgroepen gevormd waarin afspraken gemaakt worden over de bestrijding van segregatie in de betreffende wijk (Haest & Walraven, 2008). De werkgroepen bestaan uit leden van schoolbesturen en de gemeente. De verschillende werkgroepen brengen elkaar op de hoogte van de gemaakte plannen en overleggen over een eventuele gezamenlijke aanpak.

- Bindend schooladvies in Nijmegen

Een zeer recent initiatief voor de bestrijding van segregatie is in Nijmegen ingevoerd. Hierbij geeft de gemeente ouders een bindend schooladvies. Ouders kunnen kiezen uit drie scholen in de wijk en drie scholen buiten de wijk. Als de school van hun eerste keuze volzit, dan bepaalt de computer naar welke school het kind moet. Aanmelding voor een school verloopt digitaal zodat de ouders ook kunnen zien uit welke scholen in de wijk ze kunnen kiezen. Het doel van deze maatregel is om kansarme en kansrijke kinderen meer met elkaar in aanraking te laten komen. Ook wil de gemeente graag zien dat meer kinderen in hun eigen wijk naar school gaan, momenteel gaat 40% van de Nijmeegse kinderen naar een school buiten hun wijk (Trouw, 2009).

- Dubbele wachtlijst

Op sommige scholen in Nederland heeft men een dubbele wachtlijst ingevoerd. Er is dan een wachtlijst voor de autochtone leerlingen en een wachtlijst voor de allochtone leerlingen. Zo kan de school zelf haar populatie bepalen. Wettelijk gezien zorgt dit voor problemen, er mag namelijk geen onderscheid gemaakt worden op basis van etniciteit (Haest & Walraven, 2008). Nederland is gebonden aan internationale regelgeving die het verbiedt om onderscheid te maken op basis van etniciteit. Dit probleem zou omzeild kunnen worden door bijvoorbeeld te gaan selecteren op taalniveau of op basis van sociaal-economische achtergrond (Onderwijsraad, 2005a). De (taal)achterstand van een kind kan aansluiten bij de gewichtenregeling die tegenwoordig gehanteerd wordt in het basisonderwijs. De gewichtenregeling zou dan een leidraad zijn voor de indeling van leerlingen.

- Ouderinitiatieven

In het land zijn er verschillende initiatieven van ouders om de school in de buurt meer een afspiegeling te laten zijn van de wijk. Het gaat daarbij om initiatieven gericht op het voorkomen van etnische segregatie waarbij hoogopgeleide ouders hun kinderen groepsgewijs

aanmelden bij een zwarte school. Hierbij wordt vaak samengewerkt met diverse partijen; scholen, gemeente en woningbouwcorporaties.

Op de ouderinitiatieven na zijn er nog geen effecten bekend van de bovenstaande maatregelen. Ouderinitiatieven boeken vaak succes (Welther, 2007). Ouders zijn meestal praktisch ingesteld, idealistisch en weten hierdoor andere ouders makkelijker te betrekken bij de school. Daarnaast voelen ouders zich verantwoordelijk en willen natuurlijk het beste voor hun kind. Voor een succesvol ouderinitiatief is er wel de begeleiding van de school nodig. De school moet samenwerken met de ouders zodat er op deze manier een zo goed mogelijk onderwijsklimaat kan ontstaan voor alle leerlingen. De ouders moeten hierbij niet het idee krijgen dat ze gedwongen worden tot een schoolkeuze, dit kan alleen maar averechts gaan werken (Welther, 2007). Ook Haest & Walraven (2008) concluderen dat alleen een gezamenlijke inzet van ouders, scholen, schoolbesturen en gemeenten kan leiden tot duurzame verbeteringen.

Literatuurlijst

Bakker, J., Denessen, E., Pelzer, B., Veneman, M. & Langeweg, S. (2007).

De houding jegens klasgenoten: etnisch gekleurd? Een onderzoek naar factoren van invloed op de attitude van basisschoolleerlingen jegens klasgenoten van verschillende etnische herkomst. Opgevraagd op 2 februari 2009, van www.gemengdescholen.nl

Haalen, J. (2008). *Onderwijssegregatie en leerprestaties, een onderzoek naar de effecten van onderwijssegregatie op de leerprestaties van kinderen in het basisonderwijs, met aandacht voor trends en regionale verschillen.* Opgevraagd op 3 februari 2009, van www.gemengdescholen.nl

Haest, M. & Walraven, G. (2008). *Handreiking voor gemeenten: bouwen aan kleurrijk onderwijs.* Opgevraagd op 23 februari 2009, van www.gemengdescholen.nl

Knuver, J., de Jager, D., Bleker, L., Lugthart, E. & Mulder, J. (2007). *Evaluatie Kansenbeleid Groningen 2002-2006.* Groningen: ABCG.

Ledoux, G. (2003). Persoonlijke belangen, segregatie in het onderwijs. *Vernieuwing*, 62 (8-9), 8-11.

Ledoux, G., van Schoonhoven, R. & Sikkes, R. (2003). *Vluchten kan niet meer, over etnische segregatie in het onderwijs.* Utrecht: FORUM.

Onderwijsraad (2005a). *Bakens voor integratie en spreiding.* Opgevraagd op 20 maart 2009, van www.onderwijsraad.nl

Van Nijenhuis, C. (2009). *Een feit is een feit, maar de beeldvorming is de realiteit, een onderzoek naar de invloed van deelname aan interetnische buitenschoolse activiteiten op de interetnische beeldvorming van kinderen.* Beschikbaar in de bibliotheek GMW Groningen.

Welther, L. (2007). Er is weer hoop. ouderinitiatieven hebben de toekomst. *Didaktief*, 1-2, 20-23.

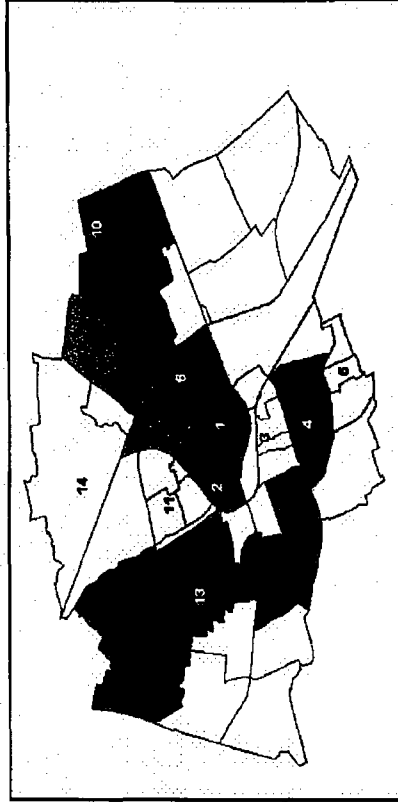
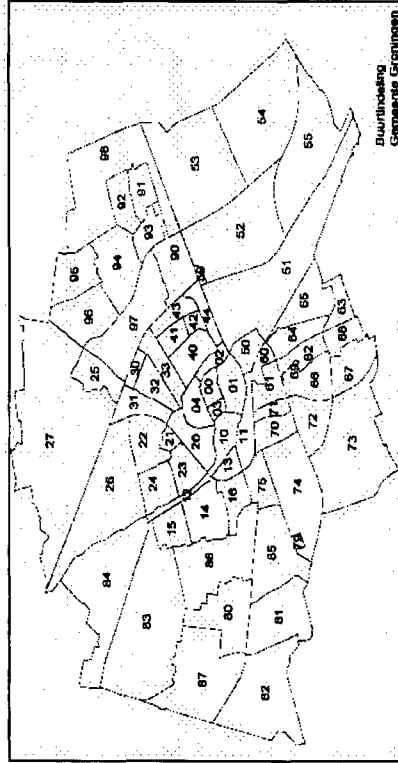
Bijlage 1: Overzicht scholen/besturen basisonderwijs

Besturen en scholen voor basisonderwijs (bao)

1 Gemeente Groningen (totaal 20)	A.M.G. Schmidt school Petteflat Beijumkorf Boerhaave school Borgman school S.J. Boumaschool Bredero school Catamaran Doefmat Driebond Joseph Haydn Karrepad Eerste Montessorischool Oosterhogebrugschool Pendinghe Ploeg Starter Swoaistee Tweemaster Vlint
2 Vereniging voor Christelijk Onderwijs Groningen (totaal 8)	Kleine Wereld Nassauschool Hoeksteen Kompas Tamarisk Heerdstee Wegwijzer Dom Helder Camara
3 Vereniging voor Gereformeerd Primair Onderwijs De Overdracht	Johannes Calvijnschool Rehobothschool De Triangel
4 Stichting Katholieke Onderwijscentrale	Michaelschool Bisschop Bekkersschool
5 Groningse Schoolvereniging	Groningse Schoolvereniging
6 Vereniging voor Chr. Bao Hoogkerk	Anne Frankschool
7 St. Chr. Bao op Ref. Grondslag Gr.	Zaaier
8 Vereniging Vrije School Groningen	Vrije School Groningen

Bijlage 2: Wijkindeling stad Groningen

Wijkindeling L&V + kantoffices CJG

1. Centrum
- 00 stadscentrum
 - 01 binnenstad-zuid
 - 02 binnenstad-oost
 - 03 binnenstad-west

2. Oranjewijk/Schilderswijk
- 10 schildersbuurt
 - 20 oranjebuurt

3. Oud-zuid
- 11 zeeheldenbuurt
 - 50 oosterpoortbuurt
 - 80 herewegbuurt
 - 61 rivierenbuurt
 - 70 laanhuizen

6. Oosterpark / CJG
- 40 gorechbuurt
 - 41 oosterparkbuurt
 - 42 bloemenbuurt
 - 43 florabuurt
 - 44 damsterbuurt

7. Korreweg/De Hoogte / CJG
- 33 korrewegbuurt

8. Lewenberg / CJG
- 92 lewenborg-noord
 - 93 lewenborg-west

deze twee samen:
Indische buurt

11. Paddepoel / CJG
- 24 paddepoel-noord

12. Vinkhuizen / CJG
- 15 vinkhuizen-noord

13. Nieuw-west
- 74 stadspark
 - 79 woonkamp 'de kring
 - 83 leegkerk
 - 84 dorkwerd
 - 85 bangeweerd
 - 86 de held

heet: Tuinwijk

14. Hoogkerk/De dorpen

- 12 friesestraatweg
- 16 hoendlep
- 25 noorderhoogebrug
- 26 universiteitscomplex
- 27 koningslaagje
- 52 euvelgunne
- 54 engelbert
- 55 roodehaan
- 59 woonschepenhaven
- 75 peizerweg

saamen:
Hoogkerk

- 82 vierverlaten
- 87 zuidwending
- 90 oosterhoogebrug

9. Beijum / CJG

- 96 beijum-west

10. Nieuw-oost

- 53 middelbert
- 94 bovenstreek
- 98 ruischerbrug
- 97 ulgersmabuurt

4. Nieuw-zuid corporatief

- 62 helpman-west
- 64 helpman-oost

69 woonkamp 'helpman'

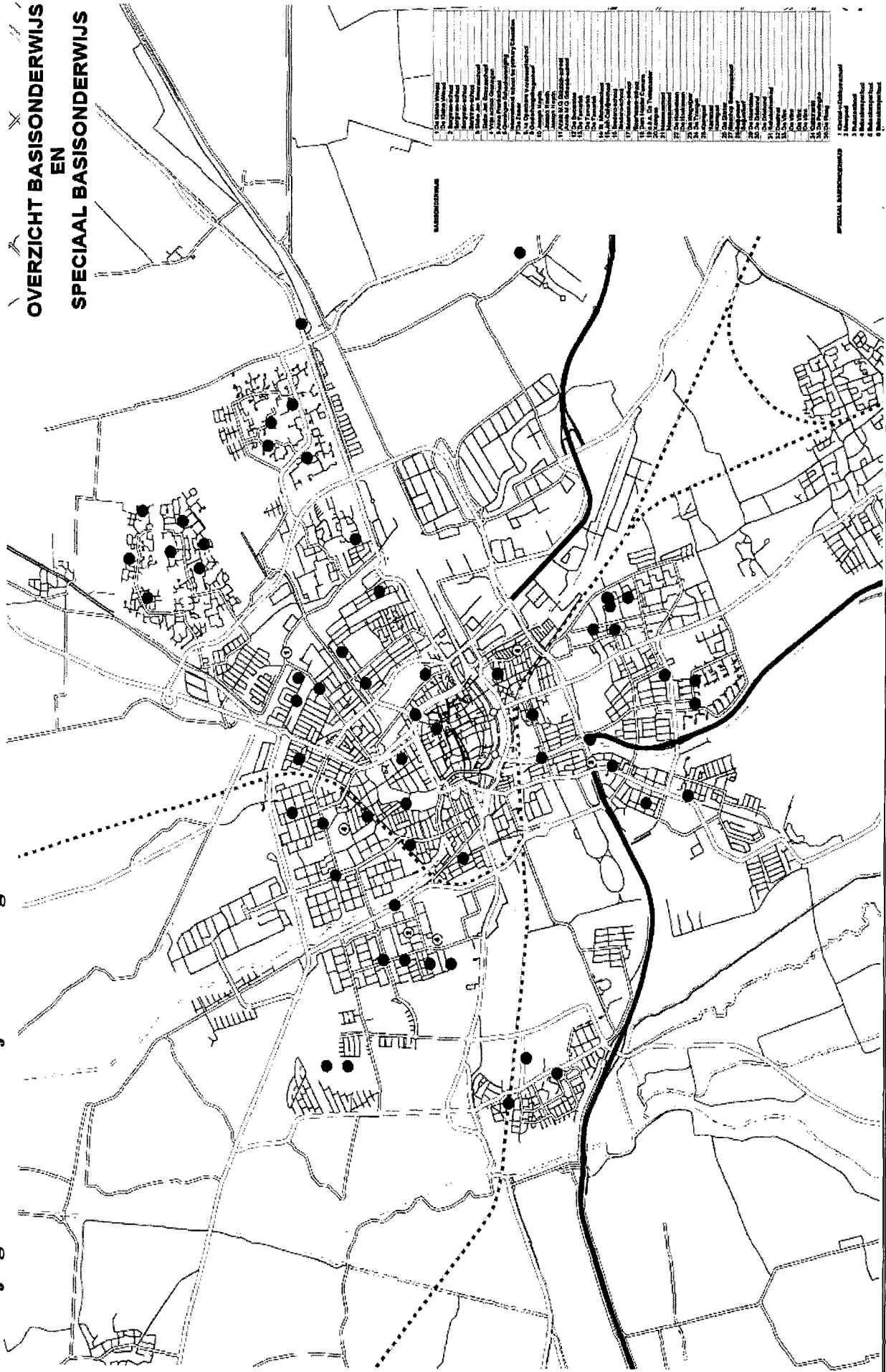
heet: Corpus den Hoorn

5. Nieuw-zuid particulier

- 51 industriebuurt
- 63 villabuurt-oost
- 65 coendersborg
- 67 de wijert-zuid
- 68 villabuurt-west
- 73 corpus den hoorn-zuid

hart
Nieuw-
14-10-1988

Bijlage 3: Basisonderwijs in Groningen

Bijlage 4: Wijkindeling basisscholen in Groningen

Basisschool	Wijk	Denominatie
Anne Frankschool	Hoogkerk (14)	Christelijk
Annie MG Schmidtschool	Vinkhuizen (12)	Openbaar
Beijumkorf	Beijum (9)	Openbaar
Bisschop Bekkersschool	Paddepoel (11)	Katholiek
Boerhaave School	Nieuw-zuid particulier (5)	Openbaar
Borgmanschool Jacobijnestraat	Centrum/Hortus (1)	Openbaar
Borgmanschool Warmoestraat	Oud-zuid (3)	Openbaar
Bredero school	Nieuw-zuid particulier (5)	Openbaar
Catamaran	Lewenborg (8)	Openbaar
De Triangel	Nieuw-zuid corporatief (4)	Gereformeerd
De Zaaier	Paddepoel (11)	Reformatorisch
Doefmat	Beijum (9)	Openbaar
Dom Helder Camara	Beijum (9)	Christelijk
Driebond	Lewenborg (8)	Openbaar
Eerste Montessorischool	Beijum (9)	Openbaar
Groningse Schoolvereniging	Nieuw-zuid particulier (5)	Algemeen bijzonder onderwijs
Heerdstee	Beijum (9)	Christelijk
Hoeksteen	Vinkhuizen (12)	Christelijk
Johannes Calvijnsschool	Beijum (9)	Gereformeerd
Joseph Haydn	Nieuw-zuid corporatief (4)	Openbaar
Karrepad	Korreweg/De Hoogte (7)	Openbaar
Kleine Wereld	Oosterpark (6)	Christelijk
Kompas	Lewenborg (8)	Christelijk
Michaelschool	Centrum (1)	Katholiek
Nassauschool	Oranjewijk (2)	Christelijk
Oosterhogebrugschool	Oosterhoogebrug (16)	Openbaar
Pendinghe	Paddepoel (11)	openbaar
Petteflat (Voorheen Annie MG Schmidt J F Kennedy)	Oranjewijk (2)	Openbaar
Ploeg	Hoogkerk (14)	Openbaar
Rehobothschool	Hoogkerk (14)	Gereformeerd
Siebe Jan Boumaschool	Oosterpark (6)	Openbaar
Starter	Oud-zuid (3)	Openbaar
Swoaistee	Lewenborg (8)	Openbaar
Tamarisk 3x	Nieuw-zuid corporatief (4)	Christelijk
Tweemaster	Lewenborg (8)	Openbaar
Vrije School	Oud-zuid (3)	Algemeen bijzonder onderwijs
Vlint	Vinkhuizen (12)	Openbaar
Wegwijzer	Paddepoel (11)	Christelijk

Bijlage 5: Wijkindeling postcodes

<u>Wijk</u>	<u>Postcodes</u>
1. Centrum	9711 AA- 9712 KL
2. Oranjewijk/Schildersbuurt	9718 AC- 9718 TR, 9717 AA- 9717 NC, 9712 KX, 9712 KZ, 9712 LD-9712 NR, 9712 NN, 9712 NR- 9712 XS
3. Oud-zuid	9723 AA- 9723 AP, 9723 DA- 9723 DT, 9724 AA- 9727 CZ
4. Nieuw-zuid corporatief	9721 AA-9721 AM, 9721 AT-9721 SM, 9722 AA- 9722 AK, 9722 AP- 9722 PV. 9722 RH- 9722 RM, 9722 XA- 972 XE, 9728 AA- 9728 LV
5. Nieuw-zuid particulier	9721 AN- 9721 AS. 9721 SN- 9721 ZP, 9722 AL- 9722 AN, 9722 RA- 9722 RG, 9722 RN- 9722 WS, 9728 MA- 9728 XR
6. Oosterpark	9713 AA- 9713 ZP
7. Korreweg/De Hoogte	9714 AA- 9716 JJ
8. Lewenborg	9731 AG, 9731 AH, 9732 AA- 9732 PE, 9734 BA- 9735 BE
9. Beijum	9736 AA- 9737 XG
10. Nieuw-oost	-
11. Paddepoel	9741 AA- 9743 AE
12. Vinkhuizen	9743 AG- 9743 XV
13. Nieuw-west	9727 DA- 9727 DZ, 9745 DA-9745 DZ, 9746 AA-9746 TN
14. Hoogkerk	9 744 AA- 9745 CS, 9745 EB- 9745 EJ
15. Driebond	9733 AA- 9733 LR
16. Oosterhoogebrug	9723 EB- 9723 ZK, 9727 EA- 9727 JW, 9731 AA- 9731 AE, 9731 AJ- 9731 MZ, 9734 AA- 9734 AW, 9738 AA- 9738 AG

Bijlage 6: Bevolking van Groningen

Postcodes	Bevolking	Allochtonen herkomstgroepering	Westerse	Niet-westerse	Gemiddelde
	Totaal mannen en vrouwen	Totaal allochtonen	allochtonen	allochtonen	huishoudensgrootte
	Aantal	Aantal	aantal	aantal	aantal
9711, Groningen	8020	1615	995	625	1,25
9712, Groningen	8310	1500	955	540	1,27
9713, Groningen	10710	2180	1050	1130	1,49
9714, Groningen	5080	690	425	265	1,42
9715, Groningen	8255	1995	745	1245	1,44
9716, Groningen	3150	905	275	630	1,54
9717, Groningen	6295	1005	665	340	1,56
9718, Groningen	8360	1410	895	515	1,38
9721, Groningen	10255	2030	1175	855	1,7
9722, Groningen	7525	1165	740	425	1,71
9723, Groningen	3085	515	320	195	1,95
9724, Groningen	4730	780	520	260	1,45
9725, Groningen	5200	745	500	250	1,35
9726, Groningen	3920	550	345	205	1,29
9727, Groningen	5075	610	370	235	1,72
9728, Groningen	10015	1560	925	630	1,82
9731, Groningen	7490	950	590	360	2,51
9732, Groningen	5260	1135	465	675	2,2
9733, Groningen	3545	765	375	390	2,08
9734, Groningen	2905	290	180	110	2,53
9735, Groningen	245	30	15	15	2,77
9736, Groningen	6855	1840	710	1125	2,16
9737, Groningen	6430	1370	610	765	2,07
9738, Groningen	420	35	20	20	2,53
9741, Groningen	7865	2150	740	1415	1,62
9742, Groningen	8390	2390	800	1595	1,74
9743, Groningen	10480	2515	1010	1510	1,95
9744, Groningen	5820	650	440	215	2,4
9745, Groningen	3100	340	200	140	2,24
9746, Groningen	5660	805	420	390	2,88
9747, Groningen	20	5	5	0	1,33
Totaal Groningen	182484	34545	17469	17076	1,69

Bijlage 7: Inkomensgegevens stad Groningen

Kerncijfers wijken en buurten					
	inkomensontvangers	Gemiddeld inkomen	Gemiddeld inkomen	Lage inkomens	Hoge inkomens
Perioden	2005	per inkomensontvanger 2005	per inwoner 2005	2005	2005
Regio's	aantal	1 000 euro	1 000 euro	%	%
Groningen	121400	16	11,6	46	14
Wijk 00 Binnenstad	10400	15,4	11,5	55	15
Stadscentrum	1400	15,7	11,5	56	16
Binnenstad-Zuid	3600	15,7	11,8	53	16
Binnenstad-Oost	1500	14,4	10,7	57	11
Binnenstad-West	800	15,9	11,8	53	17
Binnenstad-Noord	3000	15,1	11,5	57	14
Schilders/Zeeheldenwijk	14400	14,9	10,8	52	11
Schildersbuurt	3700	16,5	11,9	50	20
Zeeheldenbuurt	2200	15,3	11,6	50	12
Kostverloren	1700	14,4	11,3	48	9
Vinkhuizen-Zuid	2700	14,2	9,4	52	6
Vinkhuizen-Noord	3900	13,8	10	58	7
Hoendiep	X	X	x	x	x
Wijk 02 Oranjewijk	15400	15,1	10,8	48	11
Oranjebuurt	4300	16,7	12,1	43	19
Concordiabuurt	1100	14,1	10,5	51	x
Selwerd	3900	14,1	9,7	53	8
Paddepoel-Zuid	2200	14,3	10,3	51	5
Paddepoel-Noord	3600	15,2	11,6	46	10
Noorderhoogebrug	200	15,4	9	61	14
Universiteitscomplex	X	X	x	x	x
Koningslaagte	X	X	x	x	x
Wijk 03 Korrewegwijk	10500	13,7	10,3	55	6
West-Indische buurt	1200	13,9	11	52	6
De Hoogte	2100	13,4	9,9	59	x
Oost-Indische buurt	4100	13,4	10,1	57	5
Korrewegbuurt	3100	14,3	10,7	52	11
Wijk 04 Oosterparkwijk	7600	14,4	11,2	51	7
Gorechtbuurt	3200	14,8	11,7	48	10
Oosterparkbuurt	1700	13,3	10,1	58	x
Bloemenbuurt	1500	13,7	10,7	53	x
Florabuurt	800	14	11,1	52	5
Damsterbuurt	400	18,9	14,6	27	19
Wijk 05 Oosterpoortwijk	5000	16,2	11,8	47	16

Oosterpoortbuurt	3100	15,3	11,4	49	11
Industriebuurt	900	19,2	14	37	30
Euvelgunne	X	X	x	x	x
Middelbert	X	X	x	x	x
Engelbert	700	16,7	11,8	43	15
Roodehaan	X	X	x	x	x
Woonschepenhaven	X	X	x	x	x
Herewegwijk en Helpman	15900	18,7	13,9	37	22
Herewegbuurt	1800	16,3	13,2	41	13
Rivierenbuurt	1800	15,4	12,3	45	14
Helpman-West	1800	18,7	13,7	34	21
Villabuurt-Oost	600	28,5	19,4	36	44
Helpman-Oost	2200	17,4	12,2	38	18
Coendersborg	2200	23,4	16	26	39
De Wijert-Noord	3400	15,2	11,9	43	8
De Wijert-Zuid	1800	22,4	16,1	27	36
Villabuurt-West	300	27,9	20,4	25	49
Wijk 07 Stadsparkwijk	11200	17,9	13,5	39	18
Laanhuizen	800	17,1	13,7	33	14
Grunobuurt	1600	15,2	12,2	51	10
Corpus Den Hoorn-Noord	3200	14,6	11,9	48	x
Corpus Den Hoorn-Zuid	4300	20,8	15,1	30	29
Stadspark	1100	21,9	14	25	34
Woonwagenkamp	200	10	6,8	88	x
Wijk 08 Hoogkerk	9000	16,6	11,4	39	16
Hoogkerk-Dorp	1100	13,9	10,6	51	8
Hoogkerk-Zuid	3200	15,5	10,9	41	10
Leegkerk	2200	18,6	11,8	33	22
Dorkwerd	700	18,7	12,9	35	28
Bangeweer	1000	16,3	11,2	42	15
De Held	900	18,1	12	34	23
Wijk 09 Noorddijk	21900	16,3	11	41	14
Oosterhoogebrug	2500	16,3	11,6	40	15
Lewenborg-Zuid	1900	14,1	9,1	51	5
Lewenborg-Noord	2600	15,3	10,9	45	10
Lewenborg-West	1500	16,6	11,8	39	14
Bovenstreek	200	21,8	14,4	32	28
Beijum-Oost	4400	14,5	9,6	48	8
Beijum-West	4100	16,2	10,9	39	13
Ulgersmabuurt	3800	19,2	12,6	30	26

Bijlage 8: Resultaten

1. Correlatiecoëfficiënt wijk van de school en wijk waar de ouders wonen

		Wijk school	Wijk ouders
Wijk school	Pearson Correlatie	1	,648(**)
			0
	Aantal	11295	11295
Wijk ouders	Pearson Correlatie	,648(**)	1
		0	
	Aantal	11295	11295

2. Chi- kwadraat toetsen

1. Chi-kwadraat toets voor leerlinggewicht en schoolkeuze

	Waarde	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	1,374E2	3	,000
Likelihood Ratio	143,715	3	,000
Linear-by-Linear Association	4,311	1	,038
Aantal	11295		

2. Chi-kwadraat toets voor etniciteit en schoolkeuze

	Waarde	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	57,177 ^a	8	,000
Likelihood Ratio	58,996	8	,000
Linear-by-Linear Association	11,585	1	,001
Aantal	11295		

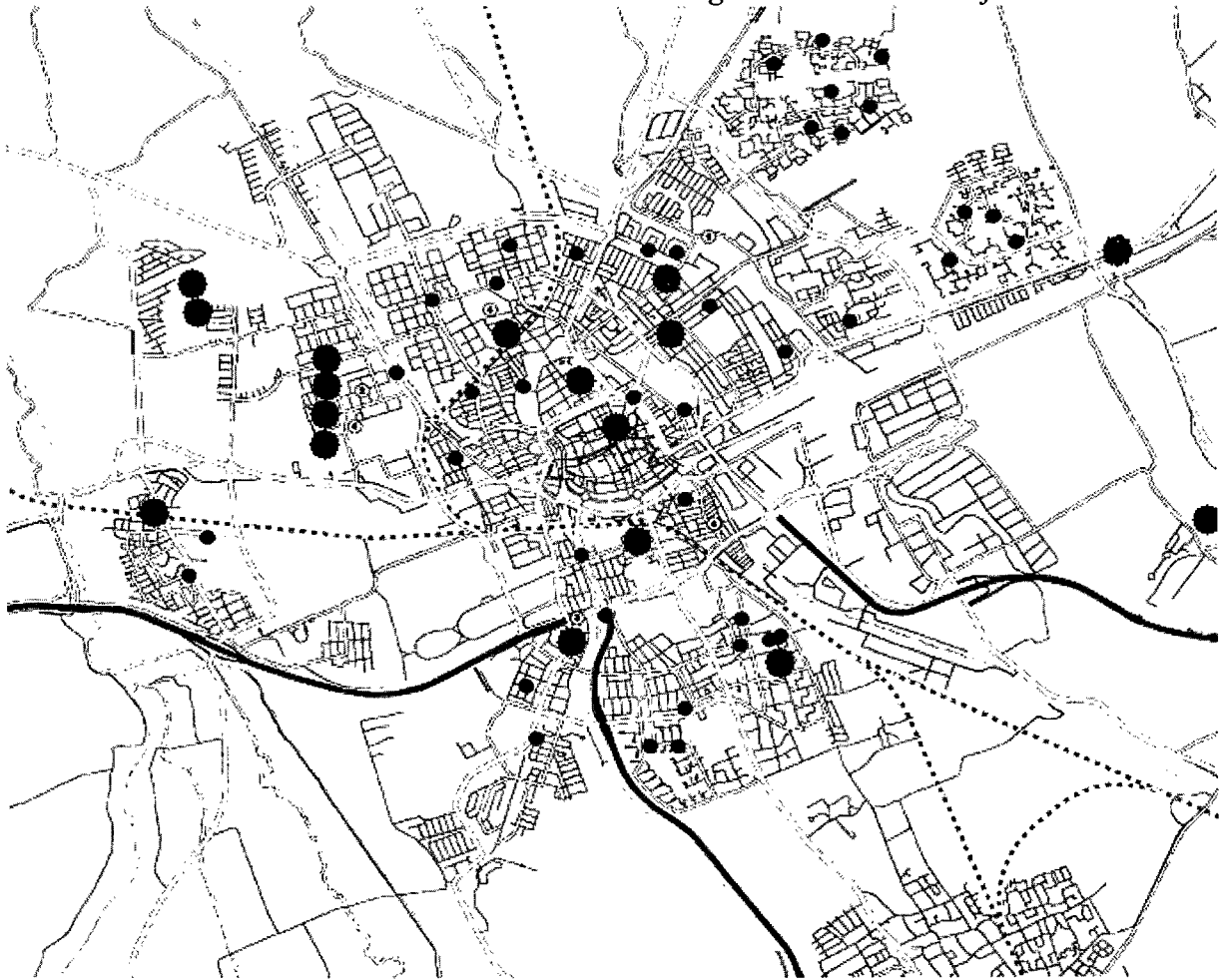
3. Chi-kwadraat toets voor denominatie en schoolkeuze

	Waarde	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	2,124E2	5	,000
Likelihood Ratio	212,178	5	,000
Linear-by-Linear Association	98,305	1	,000
Aantal	11295		

4. T-toets gemiddeld inkomen

	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
Gemiddeld inkomen	658,462	11294	,000	16,40974	16,3609	16,4586
Wijk van de school	90,601	11294	,000	,42089	,4118	,4300

3. *Locaties van scholen met meer dan 44% leerlingen uit een andere wijk*

4. Gegevens Borgmanschool (locatie Jacobijnerstraat)

	Antilliaan	Autochtoon	N-Mediteraan	overig arme landen	overig rijke landen	Surinamer	Turks	Totaal
Centrum	2	20	0	6	14	0	1	43
Oranjewijk/schildersbuurt	0	53	1	11	19	0	0	84
Oud-zuid	2	44	1	2	22	5	0	76
Nieuw-zuid corporatief	0	1	0	1	3	0	0	5
Nieuw-zuid particulier	0	0	0	0	1	0	0	1
Oosterpark	2	35	0	9	14	0	0	60
Korreweg/De Hoogte	0	26	0	6	31	0	0	63
Lewenborg	0	1	0	0	1	0	0	2
Paddepoel	0	11	2	2	3	0	0	18
Vinkhuizen	0	2	0	0	2	0	0	4
Oosterhoogbrug	0	5	0	0	2	0	0	7
Totaal	6	198	4	37	112	5	1	363

	geen leerlinggewicht	autochtoon lage opleiding	allochtoon lage opleiding	onbekend	Totaal
Centrum	32	0	0	11	43
Oranjewijk/schildersbuurt	58	0	0	26	84
Oud-zuid	68	1	0	7	76
Nieuw-zuid corporatief	4	0	0	1	5
Nieuw-zuid particulier	1	0	0	0	1
Oosterpark	40	1	0	19	60
Korreweg/De Hoogte	53	2	1	7	63
Lewenborg	1	0	0	1	2
Paddepoel	13	0	0	5	18
Vinkhuizen	4	0	0	0	4
Oosterhoogbrug	6	0	0	1	7
Totaal	280	4	1	78	363

5. Ouders die hun kind naar een school in een andere wijk sturen

Wijk Ouders	geen leerlinggewicht	autochtoon lage opleiding	allochtoon lage opleiding	onbekend	Totaal
Centrum	42	0	0	18	60
Oranjewijk/schildersbuurt	149	8	4	59	220
Oud-zuid	176	22	3	49	250
Nieuw-zuid corporatief	225	15	29	92	361
Nieuw-zuid particulier	186	4	2	96	288
Oosterpark	103	8	9	61	181
Korreweg/De Hoogte	175	23	35	67	300
Lewenborg	92	10	10	56	168
Beijum	90	9	16	49	164
Paddepoel	159	17	14	68	258
Vinkhuizen	40	7	4	22	73
Nieuw-west	937	16	5	376	1334
Hoogkerk	50	8	2	34	94
Driebond	184	21	28	96	329
Oosterhoogebrug	443	20	14	197	674
Totaal	3051	188	175	1340	4754

6. Ouders die hun kind naar een school in dezelfde wijk sturen

Wijk van de ouders	geen leerlinggewicht	autochtoon lage opleiding	allochtoon lage opleiding	onbekend	Totaal
Centrum	51	0	1	21	73
Oranjewijk/schildersbuurt	311	16	17	123	467
Oud-zuid	151	0	3	69	223
Nieuw-zuid corporatief	336	20	28	151	535
Nieuw-zuid particulier	497	1	4	206	708
Oosterpark	99	36	36	36	207
Korreweg/De Hoogte	186	31	51	66	334
Lewenborg	390	45	19	174	628
Beijum	618	106	76	297	1097
Paddepoel	341	70	130	114	655
Vinkhuizen	369	81	117	148	715
Hoogkerk	429	40	13	161	643
Driebond	1	0	0	1	2
Oosterhoogebrug	155	19	6	74	254
Totaal	3934	465	501	1641	6541

Gezamenlijke conclusies schoolbesturen basisonderwijs en gemeente Groningen n.a.v. het rapport 'Eenheid der delen of onoplosbare puzzel; een onderzoek naar segregatie in het Groningse basisonderwijs'.

Inleiding

Rekening houdend met de wettelijke bepaling dat schoolbesturen en gemeente overleg moeten voeren over het bevorderen van integratie en het tegengaan van segregatie hebben wij gezamenlijk afgesproken een empirisch onderzoek uit te voeren naar de mate van segregatie in de stad. Ook is afgesproken een literatuuronderzoek uit te voeren naar de gevolgen van segregatie voor de schoolloopbaan van kinderen en het samenleven van verschillende groepen kinderen. Deze afspraken zijn vastgelegd in de Lokale Educatieve Agenda 2007-2010.

In schooljaar 2008-2009 zijn bovenstaande onderzoeken uitgevoerd. De resultaten zijn vastgelegd in het rapport 'Eenheid der delen of onoplosbare puzzel; een onderzoek naar segregatie in het Groningse basisonderwijs'.

Bij het empirische onderzoek is niet alleen geïnventariseerd in welke mate er sprake is van etnische segregatie in de stad. Ook is gekeken naar de aanwezigheid van sociaal-economische segregatie. Onderzocht is in hoeverre de samenstelling van de schoolpopulatie van het basisonderwijs een afspiegeling is van de bewoners van de wijk. Wanneer een school relatief veel allochtone leerlingen of leerlingen uit de kansarme groep heeft en dit overeen komt met de samenstelling van de populatie van de wijk, beschouwen wij dit niet als segregatie.

Uitkomsten onderzoek

Samenstelling schoolpopulaties

Uit het empirische onderzoek blijkt dat een groot deel van de Groningse ouders kiest voor een school in de eigen woonwijk. Wanneer ouders kiezen voor een school buiten de eigen wijk kan dit vaak logischerwijs beredeneerd worden. Een school in een andere wijk kan net iets dichterbij liggen dan de school aan de andere kant van de eigen wijk. Een andere verklaring is dat er bewust wordt gekozen voor een school met een specifieke religieuze opvatting of een onderwijskundige identiteit.

Bij twee basisscholen kunnen de keuzepatronen van ouders niet volledig verklaard worden. Het gaat om de Borgmanschool (locatie centrum) en de St. Michaelschool; eveneens in het centrum gelegen. Beide scholen trekken leerlingen vanuit de hele stad. Het gaat voor het grootste gedeelte om ouders van autochtone afkomst of afkomstig uit de overige rijke landen met kinderen zonder leerling-gewicht. Voor een deel kan deze toestroom verklaard worden door de eerdergenoemde motieven voor ouders om voor een school buiten de eigen woonwijk te kiezen. Voor een deel kan de keuze voor de scholen in het centrum niet door de bovenstaande motieven verklaard worden. Het gaat daarbij om ouders uit de wijk Paddepoel die voor de St. Michaelschool in het centrum kiezen terwijl er een katholieke school in hun eigen woonwijk is. Verder gaat het om ouders uit de wijken Oosterpark en Korrewegwijk / De Hoogte die kiezen voor de Borgmanschool, terwijl in beide wijken een openbare school staat. Mogelijke reden voor ouders uit deze wijken om te kiezen voor de scholen in het centrum is dat zij werken in het centrum. Verder geldt mogelijk voor ouders uit de Paddepoel en de Oosterparkwijk dat zij kiezen voor de St. Michaelschool en de Borgmanschool vanwege de schoolpopulatie van deze scholen (weinig leerlingen van kansarme afkomst).

Gevolgen segregatie voor schoolloopbaan en samenleven verschillende groepen kinderen

Uit het literatuuronderzoek naar de gevolgen van segregatie voor de schoolloopbaan van leerlingen komt naar voren dat er weinig verschillen zijn in de schoolprestaties van scholen met een hoog percentage kansarme kinderen en de overige scholen.

De conclusies over de gevolgen van segregatie voor het samenleven van verschillende groepen kinderen beperken zich tot de gevolgen van etnische segregatie, omdat alleen hierover rapporten beschikbaar zijn. Uit het literatuuronderzoek naar de gevolgen van etnische segregatie blijkt dat kinderen op gemengde scholen niet gunstiger oordelen over andere etnische groepen dan kinderen op homogeen witte of zwarte scholen. Verder hoeven interetnische contacten niet altijd te zorgen voor een positieve wederzijdse beeldvorming; in sommige gevallen kan dit zelfs leiden tot een negatieve attitude tegenover de andere bevolkingsgroepen.

Maatregelen bevorderen integratie en tegengaan segregatie

Uit de verkenning van maatregelen elders in het land om desegregatie te bevorderen blijkt dat er op verschillende plekken maatregelen worden uitgevoerd. Op de ouderinitiatieven na zijn er nog geen effecten bekend van deze maatregelen.

Conclusies

De resultaten van het onderzoek overziend kunnen we concluderen dat segregatie eigenlijk niet speelt in Groningen. De schoolpopulatie wordt voor een groot deel gevormd door kinderen uit de wijk waarin de school gelegen is. Wanneer kinderen afkomstig zijn uit andere wijken kan dit meestal verklaard worden door de fysieke ligging en religieuze of onderwijskundige identiteit van de school. Voor de twee scholen in het centrum kan de toestroom vanuit de andere wijken niet geheel verklaard worden. Dit geldt voor de ouders uit de wijken Paddepoel, Oosterparkwijk en Korrewegwijk / De Hoogte die kiezen voor de basisscholen in het centrum. Het gaat hier veelal om ouders van autochtone afkomst of afkomstig uit de overige rijke landen met kinderen zonder leerling-gewicht.

Voor de katholieke school in de Paddepoel heeft dit geen grote gevolgen, omdat het om een relatief kleine groep kinderen gaat (dertien kinderen). Wanneer de kinderen die nu op de St. Michaelschool zouden zitten de katholieke school in de wijk zouden bezoeken zou het percentage kansarme kinderen van de school in de Paddepoel wijzigen van 60% in 57%. Ook voor de openbare school in de Korrewegwijk / De Hoogte heeft dit geen grote gevolgen. Wanneer de kinderen uit de wijk naar deze school zouden gaan in plaats van de Borgmanschool zou het percentage kansarme kinderen veranderen van 29% in 26%. Voor de openbare school in de Oosterparkwijk ligt het percentage hoger. Wanneer gekozen zou worden voor de school in de wijk, in plaats van de Borgmanschool, gaat het percentage kansarme kinderen van de school in de Oosterparkwijk omlaag van 47% naar 34%.

Het voorgaande is voor ons geen aanleiding om maatregelen te treffen. Dit omdat uit onderzoek blijkt dat een concentratie van kansarme kinderen geen negatieve gevolgen heeft voor hun prestaties. Ook zou met eventuele maatregelen voor het reguleren van leerlingenstromen, geen grote verschuiving in de samenstelling van de schoolpopulaties bewerkstelligd worden.

Bovendien zijn er, op initiatieven van ouders zelf na, geen maatregelen bekend die effect gesorteerd hebben. Uiteindelijk kunnen maatregelen niet dwingend worden voorgeschreven. Dit is juridisch niet mogelijk vanwege de keuzevrijheid van ouders.

Wanneer de OOGG toch zou willen ingrijpen is het samenvoegen van de openbare scholen in het centrum en de Oosterparkwijk de beste optie.

Tot slot sterkt het geheel ons in onze overtuiging dat het op peil houden van de kwaliteit van het onderwijs een belangrijke taak voor ons is. Daar zullen we ons vol energie op richten.